

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE KULTURY: AUTODIAGNOZA

ZESPÓŁ I NASZE KOMPETENCJE

1. Czy w instytucji została podjęta oficjalnie decyzja o rozwijaniu dostępności?

- a) Tak.
- b) Nie.
- c) Nie wiem.

Dodatkowe uwagi: Muzeum Miasta Łodzi od wielu lat prowadzi działania na rzecz rozwijania dostępności swojej oferty, jednak nigdy nie została opracowana formalnie strategia wdrażania dostępności oraz polityka zarządzania dostępnością. Decyzje na ten temat nie zostały również przekazane pracownikom oraz oficjalnie podane do wiadomości publicznej. Przygotowanie wyżej wymienionych dokumentów oraz ich upublicznienie jest jednak jednym z priorytetów Muzeum Miasta Łodzi w perspektywie krótkoterminowej strategii wdrażania dostępności.

Z dotychczasowych oficjalnych działań w tym zakresie, które są dla nas punktem wyjścia do kolejnych etapów rozwijania dostępności są dwa zarządzenia Dyrektora Muzeum Miasta Łodzi: *Zarządzenie nr 8/2023 z dn. 01.03.2023 r. w sprawie wyznaczenia koordynatora ds. dostępności w Muzeum Miasta Łodzi* oraz *Zarządzenie nr 27/2023 z dn. 15.06.2023 r. w sprawie wprowadzenia standardów dostępności komunikacyjno-informacyjnej w przestrzeniach wystawienniczych i edukacyjnych Muzeum Miasta Łodzi.*

2. W jaki sposób ta decyzja została ogłoszona?

- a) Zarządzenie dyrektora.
- b) Ogłoszenie w czasie zebranie zespołu.

- c) Mail do zespołu.
- d) Publikacja informacji na stronie internetowej lub w mediach społecznościowych.
- e) **Nie została ogłoszona.**
- f) Nie wiem.

3. Czy w instytucji jest osoba pełniąca funkcję koordynatora_ki do spraw dostępności (lidera_ki do spraw dostępności, specjalisty_tki do spraw dostępności itp.)?

- a) **Tak.**
- b) Nie.

Dodatkowe uwagi: W Muzeum Miasta Łodzi nie ma osobnego stanowiska „koordynatora do spraw dostępności”. Obecnie funkcję tę pełni Kierowniczka Działu Edukacji – Paulina Długosz (funkcja ta jednak nie jest na stałe przypisana do zajmowanego przez nią stanowiska).

4. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto pełni tę funkcję?

- a) **Tak.**
- b) Nie.
- c) Nie dotyczy.

Dodatkowe uwagi: Koordynator do spraw dostępności został w Muzeum Miasta Łodzi oficjalnie powołany Zarządzeniem nr 8/2023 Dyrektora Muzeum Miasta Łodzi z dn. 01.03.2023 r. Zarządzenie zostało przesłane drogą mailową do wszystkich pracowników instytucji. W treści dokumentu zostało wskazane kto będzie pełnił tę funkcję, jaki jest zakres jego zadań oraz uprawnień (m.in. udzielania poleceń pracowniczych w zakresie zaleceń poprawiających dostępność z upoważnienia Dyrektora Muzeum).

5. Czy dane kontaktowe do koordynatora_ki dostępności są opublikowane np. na stronie internetowej instytucji?

- a) **Tak.**
- b) Nie.
- c) Nie dotyczy.

Jeśli tak, gdzie (BIP, strona www): Dane kontaktowe (adres mailowy oraz numer telefonu) te są udostępnione w treści deklaracji dostępności na stronie internetowej instytucji.

6. Czy w instytucji jest zespół do spraw dostępności (formalnie powołany lub nieformalny)?

a) **Tak.**

b) Nie.

Dodatkowe uwagi: Ze względu na niewielki zespół wszystkich pracowników Muzeum Miasta Łodzi osoby, które zajmują się dostępnością, łączone są w doraźne, **nieformalne** zespoły zajmujące się konkretnymi przedsięwzięciami (np. wystawy, wydarzenia, projekty). Z racji swoich obowiązków zawodowych każda z tych osób w zakresie wykonywanych zadań musi realizować oraz rozwijać zasady dostępności oferty Muzeum Miasta Łodzi (zarówno w zakresie organizacji jak realizacji – w tym również prowadzenia – dostępnych wydarzeń). Jednocześnie chcemy, aby jednym z priorytetów Muzeum Miasta Łodzi w perspektywie długoterminowej strategii wdrażania dostępności było podjęcie szeregu działań mających na celu zwiększenie roli większej liczby pracowników w podejmowanych inicjatywach na rzecz dostępności, przygotowanie procedur formalnego powoływania tego rodzaju zespołów przy jednoczesnym wzmocnieniu roli koordynatora do spraw dostępności i lepszym zrozumieniu zakresu jego obowiązków przez zespół pracowników instytucji.

7. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto wchodzi w skład zespołu do spraw dostępności?

a) Tak.

b) **Nie.**

c) Nie dotyczy.

Dodatkowe uwagi: nie dotyczy

8. Czy skład zespołu do spraw dostępności został podany np. na stronie internetowej instytucji?

a) Tak.

d) **Nie.**

b) Nie dotyczy.

Jeśli tak, gdzie (BIP, strona www): nie dotyczy

9. W jakie prace jest angażowany_a koordynator_ka dostępności w instytucji?

- ☐ Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.
- ☐ **Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.**
- ☐ **Przygotowuje własne działania merytoryczne.**
- ☐ **Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.**
- ☐ Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.
- ☐ Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ **Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.**
- ☐ **Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.**
- ☐ **Stale współpracuje z dyрекcją Twojej instytucji.**
- ☐ Czasami współpracuje z dyрекcją Twojej instytucji.
- ☐ Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.
- ☐ **Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności**
- ☐ Nie wiem.

10. W jakie prace jest angażowany zespół do spraw dostępności w instytucji?

- ☐ Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.
- ☐ **Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.**
- ☐ Przygotowuje własne działania merytoryczne.
- ☐ Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.
- ☐ Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.
- ☐ Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ **Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.**
- ☐ **Stale współpracuje z dyрекcją Twojej instytucji.**

- ☐ Czasami współpracuje z dyrektorem Twojej instytucji.
- ☐ Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.
- ☐ **Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności.**
- ☐ Nie wiem.

11. Czy w instytucji były prowadzone warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

- a) **Tak.**
- b) Nie.
- c) Nie wiemy.

12. Kto brał udział w takich szkoleniach?

- a) Wszyscy pracownicy.
- b) **Większość pracowników.**
- c) Nieliczni pracownicy.
- d) Nie wiem.

13. Czy w szkoleniach brali też udział wolontariusze?

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) **Nie.**
- d) Nie wiem.

14. Czy w szkoleniach brali udział współpracownicy_czki (np. instruktorzy_ki, przewodnicy_czki itp.)?

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) **Nie.**
- d) Nie wiem.

13. Proszę określić poziom kompetencji dotyczących dostępności wśród osób w zespole i – opcjonalnie – przypisać osoby posiadające te kompetencje (przez funkcję i rolę w dziale).

Prosimy o zaznaczenie w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie posiadamy kompetencji w tym zakresie”, 2 oznacza „raczej nie posiadamy”, 3 oznacza „trudno powiedzieć”, 4 oznacza „raczej posiadamy”, 5 oznacza „zdecydowanie posiadamy”.

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Zarządzanie dostępnością (koordynacja dostępności)					x	Dyrekcja instytucji
				x		Koordinator ds. dostępności
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: WZROK				x		Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
				x		Edukatorzy
			x			Pracownicy Działu Historycznego
				x		Pracownicy Działu Programowego
			x			Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: SŁUCH			x			Opiekunowie ekspozycji
				x		Kasjerzy
				x		Edukatorzy
			x			Pracownicy Działu Historycznego
			x			Pracownicy Działu Programowego

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
		x				Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: RUCH					x	Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
					x	Edukatorzy
				x		Pracownicy Działu Historycznego
				x		Pracownicy Działu Programowego
				x		Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: ROZUMIENIE			x			Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
					x	Edukatorzy
			x			Pracownicy Działu Historycznego
				x		Pracownicy Działu Programowego
			x			Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: CZUCIE			x			Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
				x		Edukatorzy
				x		Pracownicy Działu Historycznego
			x			Pracownicy Działu Programowego
			x			Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Szeroko rozumiany savoir vivre (inicjowanie kontaktu) z osobami o szczególnych potrzebach, w tym z osobami starszymi.				x		Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
				x		Edukatorzy
				x		Pracownicy Działu Historycznego
				x		Pracownicy Działu Programowego
				x		Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: SŁUCH (np.				x		Edukatorzy

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
napisy rozszerzone, zlecenie tłumaczeń PJM).		x				Pracownicy Działu Historycznego
				x		Pracownicy Działu Programowego
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: WZROK (np. materiały dotykowe, audiodeskrypcja).				x		Edukatorzy
		x				Pracownicy Działu Historycznego
			x			Pracownicy Działu Programowego
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: ROZUMIENIE (np. karty w tekście łatwym, pomoce sensoryczne).					x	Edukatorzy
		x				Pracownicy Działu Historycznego
			x			Pracownicy Działu Programowego
Język migowy	x					Opiekunowie
	x					Edukatorzy
				x		Koordynator ds. dostępności oraz wybrani kasjerzy
	x					Pracownicy Działu Historycznego

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
	x					Pracownicy Działu Programowego
	x					Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Język prosty			x			Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
					x	Edukatorzy
				x		Pracownicy Działu Historycznego
				x		Pracownicy Działu Programowego
		x				Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Komunikacja i promocja dostępności (w tym dostępne media społecznościowe)				x		Dział Promocji i Marketingu
		x				Edukatorzy
		x				Pracownicy Działu Historycznego
Obsługa sprzętu i narzędzi dostępu (np. pętli indukcyjnych)				x		Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
				x		Edukatorzy
		x				Pracownicy Działu Historycznego

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
		x				Pracownicy Działu Programowego
			x			Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Ewakuacja i bezpieczeństwo OzN		x				Opiekunowie ekspozycji (w tym kasjerzy)
		x				Edukatorzy
		x				Pracownicy Działu Historycznego
		x				Pracownicy Działu Programowego
		x				Pracownicy Działu Administracyjnego (w tym obsługa sekretariatu)
Budowanie publiczności oraz utrzymywanie stałych relacji ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami i osobami starszymi			x			Dział Promocji i Marketingu
			x			Edukatorzy
		x				Pracownicy Działu Historycznego

Dodatkowe uwagi: W celu autodiagnozy poszczególnych kategorii kompetencji dotyczących dostępności ocenie zostały poddane te grupy pracowników, które w ramach wykonywania swoich obowiązków posiadają lub powinny posiadać dane umiejętności. W toku przygotowania autodiagnozy zauważyliśmy, że poszczególne umiejętności i wiedza są rozproszone. Dotyczy to nie tylko pojedynczych pracowników (np. osób z poszczególnych Działów, które w obrębie danej kategorii zdecydowanie posiadają daną kompetencję lub raczej/ w ogóle jej nie posiadają), ale całych grup pracowników. W dużej mierze uzależnione jest to od stopnia częstotliwości codziennego kontaktu z interesariuszami instytucji, a także wysokości rotacji pracowników w danym dziale. W związku z powyższym w przyszłych działaniach istotna będzie stała weryfikacja nabywanych kompetencji oraz systematyczne utrwalanie niezbędnej wiedzy i umiejętności (np. poprzez regularne szkolenia lub stały dostęp do materiałów doszkalających).

DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA I EWAKUACJA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności architektonicznej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) **Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.**
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.): W ciągu ostatnich pięciu lat zostały przeprowadzone dwa audyty dostępności architektonicznej siedziby głównej Muzeum Miasta Łodzi – Pałacu Rodziny Poznańskich. Pierwszy audyt odbył się w październiku 2020 r. i jego celem była ewaluacja rozwiązań

dostępnościowych przygotowanych w ramach zadania inwestycyjnego *Rewitalizacja, modernizacja i poprawa infrastruktury zabytkowego obiektu Muzeum Miasta Łodzi – Pałacu Poznańskich w części użytkowanej przez Muzeum Miasta Łodzi*. Audyt ten został przygotowany samodzielnie przy wsparciu osób z niepełnosprawnościami, przede wszystkim osób słabowidzących i niewidomych zrzeszonych w Polskim Związku Niewidomych – Okręg Łódzki.

Drugi wewnętrzny audyt został przeprowadzony w ramach realizacji przedsięwzięcia pn. „Muzeum? Jasna sprawa!” (realizowanego w ramach zadania „Kultura bez barier”) i składał się on z dwóch części. Pierwsza, podjęta na etapie składania wniosku projektowego, obejmowała identyfikację barier architektonicznych możliwych do usunięcia w ramach planowanego przedsięwzięcia. Druga część (do której zostały zaproszone osoby z niepełnosprawnościami zrzeszone m.in. w Fundacji Szansa dla Niewidomych) dotyczyła ewaluacji opracowanych rozwiązań.

2. Czy instytucja ma procedurę ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, jako element Instrukcji Bezpieczeństwa Przeciwopozarowego (IBP) / innych procedur?

- a) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z firmą zewnętrzną.
- b) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z inspektorem BHP / strażą pożarną.
- c) Nie.
- d) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok aktualizacji IBP, informacje o twórcach itp.): Muzeum Miasta Łodzi posiada Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Muzeum Miasta Łodzi wprowadzoną dn. 28.11.2020 roku, aktualizowaną w grudniu 2023 roku, która nie zawiera procedury ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

3. Gdzie i jak opisywana jest dostępność architektoniczna instytucji?

Dostępność architektoniczna instytucji (siedziby głównej, oddziału oraz filii) opisana jest w Deklaracji Dostępności oraz Przedprzewodniku, dostępnych na stronie internetowej Muzeum Miasta Łodzi.

4. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę architekturę?

- I. Filia Muzeum Miasta Łodzi – Muzeum Kanału „Dętka”. Jest to znajdujący się pod powierzchnią placu Wolności w Łodzi owalny zbiornik na wodę deszczową, stanowiący zabytek hydrotechniki. Przestrzeń Muzeum Kanału „Dętka” w okresie od końca 2019 roku do początku 2024 r. była zamknięta dla zwiedzających ze względu na epidemię COVID-19, a następnie duży remont placu Wolności. Obecnie znów dostępna jest dla turystów, jednak ze względu na specyfikę obiektu (wąski kanał o owalnym przekroju, do którego można zejść jedynie po stromych, krętych schodach) zwiedzanie możliwe jest jedynie przez osoby sprawnie poruszające się (nie ma możliwości zejścia pod ziemię dla osób korzystających z wózków, balkoników, a nawet potrzebujących laski czy kul).
- II. Szatnia w siedzibie głównej Muzeum Miasta Łodzi (Pałac Rodziny Poznańskich) – jako przestrzeń na szatnię od lat wykorzystywana jest wąska wnęka w holu głównym. Ze względu na ograniczoną przestrzeń dostęp do zamykanych szafek prowadzi przez wąskie przejście obok kontuaru oraz dwa stopnie (w górę i dół) wynikające z konstrukcji ramienia zabytkowego, ruchomego wieszaka zajmującego całą przestrzeń szatni. Ponadto sam blat kontuaru znajduje się na wysokości 104 cm, co utrudnia też podanie szatniarzowi rzeczy przez osoby niskorosłe lub poruszające się na wózku.
- III. Ogród w siedzibie głównej Muzeum Miasta Łodzi (Pałac Rodziny Poznańskich). Wyjście do pałacowego ogrodu znajduje się na poziomie parteru, ale niestety ze względu na różnice wysokości należy skorzystać z zabytkowego ganku, z którego prowadzi sześć wysokich i stromych stopni w dół (do poziomu ziemi). Ze względu na konstrukcję schodów, a także zabytkową tkanę całej elewacji od strony ogrodu nie ma zgody konserwatora zabytków na wprowadzenie windy/ podnośnika lub podjazdu. Niekiedy wykorzystywane jest alternatywne zejście prowadzące przez

sąsiadujący z gankiem westybul – aby jednak z niego skorzystać, należy poprosić obsługę o otwarcie dodatkowego zejścia oraz ułożenie rampy na trzech stopniach. Niestety nie jest to zatem komfortowe i łatwo dostępne rozwiązanie.

5. Jakie są 3 największe atuty dostępności architektonicznej instytucji?

- I. Winda – dzięki dużemu przedsięwzięciu inwestycyjnemu (zadanie pn. *Rewitalizacja, modernizacja i poprawa infrastruktury zabytkowego obiektu Muzeum Miasta Łodzi – Pałacu Poznańskich w części użytkowanej przez Muzeum Miasta Łodzi.*) wszystkie cztery poziomy użytkowe budynku siedziby głównej Muzeum Miasta Łodzi są dostępne, także dla osób korzystających z wózków oraz posiadających szczególne potrzeby w zakresie ruchu. Jest to duży atut naszej instytucji i sukces w zakresie dostępności, ponieważ to rozwiązanie udało się wprowadzić przy zachowaniu dużej części zabytkowej tkanki architektonicznej (jest ona stale dostępna dla zwiedzających dzięki całkowitemu przeszkleniu windy i zastosowaniu odpowiedniej technologii dźwigu).
- II. Wejście bez barier architektonicznych – także dzięki wspomnianemu przedsięwzięciu inwestycyjnemu zostało wybudowane drugie wejście (traktowane na równi z dotychczasowym, zabytkowym wejściem ograniczonym przez trzy, wysokie stopnie oraz ciężkie drzwi). Nowe wejście znajdujące się na równi z poziomem ulicy posiada automatycznie przesuwane drzwi. Stopnie, które oddzielają go od poziomu parteru Muzeum Miasta Łodzi, można pokonać także dzięki zamontowanej ruchomej platformie.
- III. Dostępność sal ekspozycyjnych – wszystkie przestrzenie wystawiennicze dostępne w siedzibie głównej (Pałac Rodziny Poznańskich) są wolne od barier poziomych i pionowych. Nie ma żadnych progów pomiędzy pomieszczeniami, prowadzą do nich szerokie przejścia, a we wszystkich miejscach, gdzie zmienia się wysokość, podłoga ekspozycji zostały wprowadzone podjazdy z poręczami. Ponadto

zwiedzający mogą skorzystać z dwóch toalet (na poziomie parteru oraz poziomie - 1), które są dostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

6. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności architektonicznej instytucji?

Działania na rzecz rozwijania dostępności architektonicznej instytucji zmierzać będą zarówno do jak najszybszego zniwelowania dotychczas rozpoznanych i zidentyfikowanych barier, a także wprowadzenia polityki monitorowania i utrzymania dotychczasowych standardów. Priorytetowo chcemy potraktować zadanie opracowania procedur ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami wraz z zakupem niezbędnego sprzętu oraz przeszkolenia w tym zakresie wszystkich pracowników instytucji (działania te obejmą zarówno siedzibę główną Muzeum, jak i filię oraz oddział). Ponadto planowane jest przeniesienie i przebudowa szatni oraz uzupełnienie wybranych przestrzeni siedziby głównej i filii o dodatkowe miejsca wypoczynku (w tym również siedziska z podłokietnikami). Istotne będzie również wprowadzenie zasad stałej kontroli stanu dotychczasowych rozwiązań dostępnościowych, zakładających systematyczny monitoring funkcjonowania sprzętu, oznaczeń niebezpiecznych miejsc (stopnie, przeszklenia, niskie stropy itp.), a także wiedzy i umiejętności obsługi ekspozycji z zakresu wsparcia gości muzeum ze szczególnymi potrzebami w zakresie ruchu.

Szczególnym wyzwaniem jest również opracowanie koncepcji udostępnienia przestrzeni filii muzeum – Muzeum Kanału „Dętka”, która ze względu na specyfikę obiektu będzie musiała uwzględniać alternatywne sposoby zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie ruchu zarówno poznania tego miejsca, jak i odczucia jego specyfiki i szczególnej atmosfery. Przewidujemy, że może to być realizacja nie tylko z zakresu udogodnień technicznych czy zastosowania racjonalnych usprawnień, ale mająca również znamiona twórczego (a być może nawet artystycznego) rozwiązania (np. filmy w technologii VR lub AR).

7. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Tak, planujemy, aby część z zadań z zakresu rozwijania dostępności architektonicznej była realizowana ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK” takich jak:

- zakup sprzętu niezbędnego do ewakuacji osób o szczególnych potrzebach;
- zakup wyposażenia do nowej przestrzeni szatni umożliwiający swobodne korzystanie z niej wszystkim użytkownikom, w tym również osobom o szczególnych potrzebach;
- opracowanie racjonalnych usprawnień lub udogodnień technicznych do Muzeum Kanału „Dętka” (m.in. planu dotykowego, prezentacji przestrzeni ekspozycji poprzez alternatywne kanały – np. filmy w technologii VR, przygotowanie miejsc do wypoczynku wraz podłokietnikami).

DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności cyfrowej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.**
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.): Muzeum przeprowadziło audyt strony internetowej. Audyt został wykonany przez Spółdzielnię Socjalną FADO w IV kwartale 2022 r. Efektem audytu był raport, na podstawie którego zewnętrznej firmie (która wykonała dla Muzeum Miasta Łodzi w 2018 r. stronę internetową) zostało powierzone wdrożenie zaleceń poaudytowych (zostało to zrealizowane do 31.12.2022 r.).

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność cyfrowa instytucji?

Wymogi dostępności cyfrowej oraz stan ich wdrażania dostępne są w obrębie deklaracji dostępności na stronie internetowej Muzeum Miasta Łodzi. Ze względu jednak na poważne problemy techniczne dotyczące strony internetowej (więcej poniżej), znaczące i trwałe zwiększanie dostępności cyfrowej jest obecnie w dużej mierze niemożliwe.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie cyfrowym do instytucji? Uwaga: dostępne powinny być również treści intranetu (np. dokumenty używane wewnętrznie).

- I. Największą barierą dostępności jest strona internetowa muzeum. Obecna strona jest już przestarzała pod kątem interfejsu, narzędzi dostępnościowych oraz układu stosowanego w stronie internetowej. W 2022 roku po zewnętrznym audycie

zostały wprowadzone zmiany, poprawiające dostępność. Błędy w kodzie strony sprawiają jednak, że przeprowadzone zmiany, doprowadziły do kolejnych problemów w funkcjonowaniu witryny. Występujące problemy programistyczne sprawiają, że każda zmiana z poziomu edytora generuje kolejne problemy funkcjonalności strony dla jej użytkowników .

Ze względu na liczne błędy naprawa strony, aby witryna była w pełni dostępna, będzie bardziej kosztowna niż zaprojektowanie jej od nowa (należy bowiem uwzględnić koszt kolejnych audytów oraz wdrażania zaleceń poaudytowych w skali kilku kolejnych lat). Projekt nowej strony będzie uwzględniał obecne standardy, dążąc zarazem do zaprojektowania jej w sposób kładący nacisk na doświadczenie użytkownika z poziomu różnych jego potrzeb i możliwości percepcji. Obecnie bowiem często otrzymujemy sygnały od użytkowników naszej strony, że jej struktura jest nieintuicyjna, co nie ułatwia pozyskiwania informacji o instytucji.

- II. Większość dokumentów wewnętrznych i zewnętrznych instytucji nie jest przygotowana zgodnie z zasadami dostępności. W tej kwestii główną przeszkodą jest brak przeszkolenia całego zespołu w zakresie ich poprawnego tworzenia. O ile pracownicy Działów np. edukacji czy promocji znają zasady tworzenia dostępnych dokumentów, to w pozostałych działach funkcjonujących w ramach muzeum szkolenia nie zostały przeprowadzone. Nie zostały wprowadzone również standardy dostępności cyfrowej dokumentów w instytucji, zatem nowi pracownicy nie mają możliwości zdobycia wiedzy w tym zakresie.
- III. Zbyt skomplikowany język tekstów obecnych na stronie internetowej. Materiały pojawiające się na stronie internetowej muzeum, w tym opisy wystaw, są tworzone przez zróżnicowane grono osób, w tym kuratorów zewnętrznych. Część opisów w witrynie muzeum, zwłaszcza archiwalnych, nie jest napisana w sposób dostępny.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności cyfrowej instytucji?

- I. Szeroka oferta materiałów ułatwiających zwiedzanie, w tym wideo-oprowadzania po przestrzeniach muzealnych (także wystawach czasowych), audiodeskrypcje z dokładnym opisem wnętrz pałacowych, przewodnik w formacie „tekstu łatwego czytania” oraz dodatkowe filmy edukacyjne. Materiały dostępne są na stronie internetowej, a także przy użyciu systemu kodów QR w przestrzeni muzealnej.
- II. Materiały audiowizualne zaopatrzone są w tłumaczenie na PJM i/lub napisy, a także sukcesywnie wprowadzane są teksty alternatywne do publikowanych materiałów graficznych. Dokumenty tekstowe są przystosowywane według odgórnego schematu i publikowane w formacie dostępnym na czytnikach PDF.
- III. Podstawowa możliwość dostosowania strony internetowej pod względem kontrastu, a także wielkości czcionki.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności cyfrowej instytucji?

Zmiana obecnej strony internetowej muzeum na w pełni dostępną cyfrowo. Nowa strona internetowa zostałaby zaprojektowana w sposób uwzględniający drogę zwiedzającego do instytucji, a także wielotorowość pozyskiwania informacji o instytucji osób o różnych potrzebach. W związku z tym do projektowania nowej strony chcielibyśmy zaprosić zespół, w którym aktywnie działałyby osoby z niepełnosprawnościami. Zależałoby nam bowiem, aby strona była dostępna nie tylko w zakresie funkcjonalności i kompatybilności, ale także postrzegalności i zrozumiałości. Planowane jest uwzględnienie na stronie internetowej stałych rozwiązań dostępnościowych (założonych w strukturze strony internetowej już na etapie jej projektowania) m.in. w opisach wystaw oraz wydarzeń tekstów w formacie ETR (dostępnych też w pliku PDF), formularza zgłaszania szczególnych potrzeb w tym zamówienia obecności asystenta podczas wizyty w instytucji, w pełni dostępnego formularza ankiety badającej poziom satysfakcji z wizyty (aby móc cały czas ewaluować ofertę naszej instytucji). Wszystkie materiały, które pojawią się na nowej stronie, zostaną zweryfikowane pod względem dostępności przez osoby z niepełnosprawnościami.

W zakresie braku dostępności części dokumentów wewnętrznych pierwszym etapem

rozwiązywania tego problemu może być stworzenie szablonu (uwzględniającego stałą dla wszystkich wewnętrznych dokumentów strukturę nagłówków i stylów), dostępnego z poziomu komputera każdego pracownika instytucji.

Oba kierunki zmian powinny zostać wzmocnione również poprzez opracowanie materiałów szkoleniowych, które byłyby dostępne dla wszystkich pracowników, umożliwiając im regularne doszkalanie się. Ich forma powinna uwzględniać także możliwość przeszkalania nowych pracowników. Jest to szczególnie istotne w kontekście bardzo dużej rotacji personelu w naszej instytucji. Takie rozwiązanie zapewniłoby ciągłość w utrzymaniu dostępności cyfrowej w muzeum.

Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Tak, planujemy, aby ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK” zostały sfinansowane następujące elementy:

- konsultacje projektantów i środowiska osób ze szczególnymi potrzebami dotyczące opracowania głównych wytycznych w zakresie zawartości, układu i funkcjonalności nowej strony internetowej;
- przygotowanie dostępnych materiałów informacyjnych na nową stronę internetową oraz uzupełnienie archiwalnych materiałów (filmów edukacyjnych, nagrań, zdigitalizowanych obiektów itp.), które nadal mają być prezentowane na nowej stronie o elementy dostępnościowe (tłumaczenia PJM, teksty ETR, audiodeskrypcje);
- Projekt oraz wdrożeniowe dostępnej strony internetowej.

DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO KOMUNIKACYJNA

Wypełniając tę część proszę wziąć pod uwagę minimalne wymagania dostępności dla podmiotów publicznych, art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, link: [ISAP](#).

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności informacyjno-komunikacyjnej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) **Nie.**
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.): nie dotyczy

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność informacyjno-komunikacyjna instytucji?

Dostępność informacyjno-komunikacyjna instytucji opisana jest w Deklaracji Dostępności na stronie internetowej Muzeum Miasta Łodzi. Jest to jednak opis niepełny, ponieważ nie zawiera informacji o narzędziach i udogodnieniach dostępnych w przestrzeniach instytucji, dotyczy również siedziby głównej (Pałacu Rodziny Poznańskich) z pominięciem oddziału oraz filii.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę dostępność informacyjno-komunikacyjną?

- I. Brak możliwości wykorzystania zdalnego dostępu online do usługi tłumacza PJM, a także ciągle niedostateczna znajomość podstaw PJM wśród pracowników instytucji, którzy mają bezpośredni i stały kontakt z publicznością (przede wszystkim wśród kasjerów).

- II. Brak pętli indukcyjnej dostępnej na stałe w kasach wszystkich siedzib Muzeum Miasta Łodzi (siedziba główna, filia oraz oddział), a także pętli indukcyjnych przenośnych.
- III. Brak przeprowadzonego dotychczas audytu w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej, a także wypracowanych stałych procedur autodiagnozy, powoduje, że nieprzestrzegane są pewne standardy (np. obecnie brakuje na stronie internetowej linku do informacji o zakresie działalności instytucji w postaci nagrania treści w polskim języku migowym, a także brakuje informacji w tekście łatwym do czytania oraz w postaci nagrań w PJM dotyczących oddziału, oraz filii). Obecnie nie posiadamy procedury obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, planujemy takową przygotować i wprowadzić, aby każdy nowo zatrudniony pracowników mógł się z nią zapoznać, a stali pracownicy mogli dzięki niej na bieżąco weryfikować swoją znajomość zasad dostępności informacyjno-komunikacyjnych.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

- I. Wprowadzenie standardów dostępności komunikacyjno-informacyjnej w przestrzeniach wystawienniczych i edukacyjnych Muzeum Miasta Łodzi (Zarządzeniem Dyrektora Muzeum Miasta Łodzi z dn. 15.06.2023 r.) wprowadzające zasady opracowywania komunikatów językowych w oparciu o ideę projektowania uniwersalnego oraz uwzględniających dostępność dla osób o szczególnych potrzebach na wszystkich etapach kontaktu odbiorcy z instytucją.
- II. Wśród zespołu panuje duży poziom świadomości potrzeby rozwijania dostępności w zakresie informacyjno-komunikacyjnym. Jest to efekt kilku szkoleń w tym zakresie (przeprowadzonych dla pracowników takich działów jak: Dział Edukacji, Dział Promocji, Dział Programowy oraz Dział Historyczny), a także włączenia do zespołu pracowników przygotowujących nowe wystawy także koordynatora ds. dostępności oraz pracowników o dużych kompetencjach w zakresie korzystania z prostego języka i tekstów łatwych do czytania. Ponadto zostały opracowane

procedury, zgodnie z którymi zewnątrzni wykonawcy (np. kuratorzy wystaw) przed przystąpieniem do współpracy zobligowani są do zapoznania się z oficjalnie wprowadzonymi standardami dostępności komunikacyjno-informacyjnej w przestrzeniach wystawienniczych i edukacyjnych Muzeum Miasta Łodzi, a także do ich przestrzegania.

- III. Odwiedzający siedzibę główną Muzeum Miasta Łodzi mają swobodną możliwość skorzystania z szeregu rozwiązań wspierających zwiedzanie w zakresie informacyjno-komunikacyjnym. Są to ogólnie dostępne na wystawach stałych tyflografiki przedstawiające wybrane eksponaty lub części ekspozycji w sposób dotykowy, karty informacyjne przygotowane w druku transparentnym, a także dostępne poprzez kody QR audiodeskrypcje wszystkich ekspozycji stałych oraz wideoprowadzania po tych przestrzeniach uzupełnione o tłumaczenia PJM.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

Muzeum Miasta Łodzi planuje rozwijać dostępność w obszarze informacyjno-komunikacyjnym zarówno poprzez rozszerzenie jej zakresu z siedziby głównej na pozostałe obiekty (filie – Muzeum Kanału „Dętka” oraz oddział – Muzeum Sportu i Turystyki), jak i poprzez działania mające na celu utrzymanie dotychczas opracowanych rozwiązań i narzędzi. Planujemy przygotowanie wewnętrznych procedur cyklicznej kontroli funkcjonalności obecnie dostępnych urządzeń, materiałów i udogodnień (w tym również systematyczną weryfikację aktualności treści zawartych w dokumentach cyfrowych dotyczących instytucji oraz jej zasobów: audiodeskrypcjach, wideoprowadzaniach oraz nagraniach informacyjnych z tłumaczeniem na PJM).

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Planujemy, aby część z planowanych zadań z zakresu rozwijania dostępności informacyjno-komunikacyjnej była realizowana ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK” takich jak:

- przeprowadzenie konsultacji ze środowiskiem osób o szczególnych potrzebach dotyczących dotychczasowo wprowadzonych rozwiązań (zwłaszcza w zakresie opracowania wytycznych dla zewnętrznych kuratorów i podwykonawców) oraz przygotowanych wewnętrznie materiałów szkoleniowych dla nowo zatrudnionych pracowników;
- zakup przenośnej pętli indukcyjnej do kas wszystkich siedzib muzeum, a także pętli przenośnych;
- przygotowanie nowych, w pełni dostępnych materiałów edukacyjno-informacyjnych o filii muzeum (Muzeum Kanału „Dętka”) oraz oddziale (Muzeum Sportu i Turystyki) z dostępnym tłumaczeniem na PJM.

PROGRAM I WYDARZENIA

1. Jakie wydarzenia były realizowane przez instytucję jako dostępne?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) **Wystawy i wernisaże.**
- b) Seanse filmowe.
- c) Pokazy teatralne.
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
- e) Koncerty.
- f) Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce:
- g) **Warsztaty (jednorazowe):** głównie warsztaty plastyczne towarzyszące wystawom czasowym lub projektom edukacyjnym dla uczestników indywidualnych.
- h) **Edukacja kulturowa (semestralna, roczna):** w tym przede wszystkim wykłady dla słuchaczy Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w ramach sekcji kulturoznawczej (tematyka dotycząca historii, sztuki i obyczajowości dawnej Łodzi).
- i) **Spotkania i debaty.**
- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
- l) **Oprowadzania i zwiedzania.**
- m) **Wydarzenia okolicznościowe.**
- n) Inne:

Dodatkowe pytanie: w jakiej formie (online, stacjonarnie, hybrydowo)?

Wszystkie wymienione powyżej wydarzenia realizowane są w formie stacjonarnej. Muzeum Miasta Łodzi wszystkie przedsięwzięcia kulturalne udostępnia jedynie na miejscu – w swojej siedzibie głównej, filii lub oddziałach – niekiedy uzupełniając ich przebieg o działania w przestrzeni miejskiej. Zawsze jednak udział w nich związany jest z koniecznością biletowania wstępu uczestników, stąd ich stacjonarna forma.

2. Jakie wydarzenia chcą Państwo realizować jako dostępne w przyszłości?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

a) **Wystawy i wernisaże.**

- b) Seanse filmowe.
- c) Pokazy teatralne.
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.

e) **Koncerty.**

- f) Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce:

g) **Warsztaty (jednorazowe i cykle), proszę napisać o jakiej tematyce:** warsztaty literackie oraz plastyczne (w tym również rodzinne i międzypokoleniowe), które mogłyby się odbywać w stałych, regularnych terminach.

h) **Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:**

uzupełnienie oferty oddziału (Muzeum Sportu i Turystyki) oraz filii (Muzeum Kanału „Dętka”) o propozycje dostępnych zajęć edukacyjnych dla grup odbiorców o różnych potrzebach.

i) **Spotkania i debaty.**

- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.

l) **Oprowadzania i zwiedzania.**

m) **Wydarzenia okolicznościowe.**

- n) Inne:

Dodatkowe informacje: W ramach rozwoju dostępności programu Muzeum Miasta Łodzi planujemy pogłębiać możliwość uczestnictwa osób o szczególnych potrzebach w jeszcze większej ilości wydarzeń z dotychczasowej oferty. Stanowi ona zamknięty ze względu na specyfikę muzeum i jego programu repertuar działań kulturalnych. Chcielibyśmy jednak go poszerzyć o wydarzenia muzyczne w postaci cyklicznych, kameralnych koncertów o nieco swobodniejszej atmosferze i przebiegu. Uwzględniałyby one możliwość dokładnego obejrzenia (również dotykiem) instrumentów, na których będą grali muzycy (lub podobnych,

jeśli ze względu na ich funkcjonalność nie będzie można dotykać oryginałów). Dla uczestników dostępne byłyby również siedziska i maty, jeśli nie chcieliby skorzystać z tradycyjnych krzeseł. Repertuar uwzględniałby również niezbyt długie sekwencje muzyczne przeplatane krótkimi komentarzami lub opowieściami, aby osoby zmęczone koncertem mogły swobodnie wyjść lub zrobić przerwę w słuchaniu.

Ponadto chcielibyśmy wprowadzić stały cykl spotkań warsztatowych dla grup rodzin z dziećmi o szczególnych potrzebach, a także wprowadzić większą regularność w organizacji wydarzeń z dotychczasowego repertuaru.

3. W jaki sposób komunikowane są wydarzenia dostępne? W jakich miejscach? Z jakim wyprzedzeniem? Przy użyciu jakich narzędzi?

Podczas promocji dostępnych wydarzeń wykorzystywane są te same kanały promocji i komunikacji jak przy „standardowej” ofercie: za pośrednictwem portali społecznościowych: Facebook, Instagram, YouTube – zarówno prowadzonych przez Muzeum Miasta Łodzi, jak i jego partnerów, a także popularne grupy promujące łódzkie wydarzenia. Ponadto regularnie informacje o takich wydarzeniach przekazywane są odbiorcom poprzez stronę internetową muzeum, newsletter, wydawany co miesiąc biuletyn (1000 egz.), tzw. Tytkę Seniora (kwartalny biuletyn wydawany przez Urząd Miasta Łodzi w formie papierowej oraz cyfrowej) oraz Kalejdoskop – Łódzki Informator Kulturalny i Turystyczny Łodzi i Województwa Łódzkiego (miesięcznik w formie papierowej oraz cyfrowej).

W opisie wydarzeń promowanych powyższymi kanałami zawsze wskazywany jest sposób ich udostępniania – np. oprowadzanie z przewodnikiem deskryptorem, dostępność materiałów dotykowych, obecność tłumacza PJM itp.

Ponadto informacje o organizowanych wydarzeniach są przesyłane bezpośrednio do organizacji zrzeszających osoby ze szczególnymi potrzebami (fundacje, szkoły i ośrodki szkolno-wychowawcze, łódzkie oddziały PZG i PZN) – najczęściej bezpośrednio do konkretnych osób, które w danej instytucji zajmują się kontaktem z jej beneficjentami.

4. Jak przygotowywane są wydarzenia dostępne? Jak i kto je planuje?

Dostępne wydarzenia w naszej instytucji organizowane są najczęściej w ramach regularnego cyklu „Muzeum na wyciągnięcie ręki”, którego tematyka i zakres – nad którym pracują zarówno pracownicy Działu Edukacji, jak i Działu Historycznego, dostosowany jest do kalendarza wydarzeń i projektów całej instytucji. Na przykład po otwarciu nowej wystawy czasowej lub stałej przygotowywane są w ramach programu towarzyszących jej wydarzeń oprowadzania dla grup osób o różnych potrzebach (np. oprowadzanie z przewodnikiem deskryptorem, spotkanie z obecnością tłumacza PJM), tak aby nasi goście mogli zapoznać się z nową ofertą muzeum na różne sposoby. Wcześniej jednak Dział Edukacji i Dział Programowy stara się opracować także materiały promocyjne i informacyjne o danej wystawie (np. wideozaproszenie z tłumaczem PJM), tak aby informacja o proponowanej ofercie była dostępna dla jej potencjalnych odbiorców. Przed wyznaczeniem programu koordynator ds. dostępności oraz Dział Promocji czasami stara się również skontaktować bezpośrednio z organizacjami zrzeszającymi osoby o szczególnych potrzebach, aby skonsultować z nimi zakres tematyczny projektowanych wydarzeń kulturalnych, wy badać potrzeby, a przede wszystkim wspólnie ustalić ich harmonogram – tak, by był on dostosowany również do wcześniej planowanych już innych aktywności danej grupy. Staramy się bowiem, aby wydarzenia dostępne dla danego środowiska (np. osób z dysfunkcją wzroku) nie pokrywały się ze sobą, dzięki czemu nasi odbiorcy nie muszą wybierać, czy pójść do muzeum, czy uczestniczyć w pikniku rodzinnym organizowanym przez ich fundację.

5. Czy w planowaniu i organizacji wydarzeń biorą udział osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze?

Dotychczas w bezpośrednim i czynnym planowaniu i organizacji dostępnych wydarzeń uczestniczyły osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze jedynie w przypadku wydarzeń cyklicznych i przygotowywanych dla stałej grupy odbiorców (np. przy przygotowywaniu oferty wykładów dla słuchaczy Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – zarówno w zakresie doboru tematów, terminów, promocji i rekrutacji uczestników). Podobnie jest w przypadku

realizacji przedsięwzięć dla konkretnych grup zorganizowanych z przyszłymi uczestnikami (a przede wszystkim z ich opiekunami/ organizatorami grup) omawiane są potrzeby i preferencje w zakresie tematyki, terminów oraz niezbędnych rozwiązań dostępnościowych.

6. Czy promocję wydarzeń wspiera środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

Czasami promocję wydarzeń wspiera środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, np. poprzez udostępnianie przestrzeni (w siedzibie danej fundacji czy stowarzyszenia) na rozwieszenie plakatów lub rozłożenie ulotek informacyjnych (biuletynów), a także przesyłanie informacji o wydarzeniach poprzez dostępne sobie kanały (fanpage na Facebooku, wewnętrzne newslettery czy rozsyłanie informacji mailowych).

Ważny udział w promocji wydarzeń mają również sami przedstawiciele środowisk osób o szczególnych potrzebach. Często bowiem wspierają przekazywanie informacji o ofercie muzeum poprzez osobiste rekomendacje, polecenia lub nawet inicjowanie organizacji jakiegoś wydarzenia dla zebranej przez nich grupy chętnych uczestników.

7. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez zespół instytucji?

Niestety Muzeum Miasta Łodzi nie prowadzi stałej i systematycznej ewaluacji wydarzeń (w tym również wydarzeń dostępnych) prowadzonej przez zespół instytucji. Incydentalnie rozmowy na temat zrealizowanych przedsięwzięć tego rodzaju podejmowane są podczas zebrania pracowniczych lub zespołów projektowych, częściej jednak skupiają się one na stronie organizacyjnej (analiza wydatków, terminów, umów) niż merytorycznej, czy też związanej z oceną satysfakcji uczestników.

8. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez publiczność?

Niestety Muzeum Miasta Łodzi nie prowadzi stałej i systematycznej ewaluacji wydarzeń (w tym również wydarzeń dostępnych) przez publiczność. Na stałe w kasie Muzeum dostępne są ankiety badające oczekiwania naszych gości oraz poziom ich satysfakcji z wizyty w Muzeum, nie obejmują one jednak konkretnych wydarzeń. Po zakończonym spotkaniu

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

dajemy możliwość swobodnej wypowiedzi uczestnikom, dopytujemy o ich wrażenia lub – jeśli pracujemy ze stałą grupą – o propozycje interesujących ich tematów czy zagadnień na kolejne spotkania. W przypadku grup zorganizowanych szkolnych prowadzone są również rozmowy z opiekunami lub rozdawane są im ankiety ewaluacyjne. W przypadku szkół cyklicznie nas odwiedzających staramy się być w stałym kontakcie z nauczycielami i dostosowywać nasz program czy ofertę do potrzeb ich podopiecznych.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Szczegółowa analiza programu

Tabela 1 – infrastruktura i działalność siedziby głównej (analizowana sytuacja, w której osoba ze szczególnymi potrzebami chce przyjść do instytucji, aby porozmawiać o współpracy/ podpisać porozumienie o współpracę w imieniu własnym lub organizacji, którą reprezentuje)

(-) bariery (+) usługi dostępu

ETAPY PODRÓŻY PUBLICZNOŚCI	Pozyskanie informacji o instytucji	Proces zakupu biletów	Droga do instytucji i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	(+) dostępność podstawowych informacji o zakresie działalności instytucji dostępna na stronie www (w tym w zakładce „deklaracja dostępności” opis przestrzeni wejścia do muzeum oraz wskazówki dotyczące nawigacji) (-) strona internetowa nie jest w pełni dostępna	- nie dotyczy	(+) dostępna na stronie www mapa oraz „przedprzewodnik” z informacją o najbliższym otoczeniu instytucji oraz możliwością dotarcia do niej komunikacją miejską. (+) beacons dźwiękowe naprowadzające przy	(+) brak przeszkód poziomych i pionowych w ciągach komunikacyjnych (-) brak planów dotykowych wszystkich kondygnacji instytucji (są dostępne jedynie plany przestrzeni ekspozycyjnych, nie ma planu przestrzeni biurowej)	(+) część z pracowników przeszkolona w zakresie zasad savoir-vivre’u w obsłudze osób z niepełnosprawnością wzroku (+) możliwość przygotowania wszystkich dokumentów w druku powiększonym (-) brak rozwiązań podnoszących komfort działań z zakresu pracy	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo) (-) słaby poziom lub brak wiedzy wśród pracowników na temat przygotowywania dostępnych dokumentów (znacząca ich część obecna w intranecie również

	(mogą pojawiać się błędy w nawigacji czy strukturze strony) (-) dokumenty instytucji (m.in. Regulamin organizacyjny, Statut) oraz bieżące ogłoszenia zawarte w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczone jedynie w formie skanów		wejściach do instytucji (+) w komunikacji miejskiej jest informacja dźwiękowa o dotarciu do przystanku przy Muzeum Miasta Łodzi (-) brak oznaczeń brajlowskich na drzwiach wejściowych	(-) brak oznaczeń brajlowskich oraz komunikatów dźwiękowych w windzie (-) brak informacji/komunikatów dotyczących konieczności posiadania karty magnetycznej w celu wejścia do części biurowej (domofon nie jest podpisany ani oznaczony punktacją brajlowską) (-) brak linii naprowadzających w przestrzeni biurowej	biurowej (np. brak ramek do podpisywania dokumentów)	jedynie w formie skanów) (-) potencjalną trudnością w komunikacji mailowej może być również stopka nadawcy, w której część danych kontaktowych jest zaprezentowana w formie graficznej.
OBSZAR: SŁUCH	(+) na stronie www w zakładce „deklaracja dostępności” informacja o pracownikach	- nie dotyczy	(+) dostępna na stronie www mapa (+ / -) dostępny na stronie www	(+) tablice z informacją kierunkową opatrzone systemem piktogramów	(+) kilku pracowników muzeum jest w stanie podjąć prostą komunikację w PJM	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo)

	mogących udzielić podstawowych informacji w PJM oraz procedurze zamówienia tłumacza w ramach wniosku o zapewnieniu dostępności (-) brak informacji o zakresie działalności instytucji w PJM		„przedprzewodnik” z informacją o najbliższym otoczeniu instytucji oraz możliwością dotarcia do niej komunikacją miejską, ale dla osoby słabo korzystającej z tekstów pisanych problemem może być odnalezienie właściwej zakładki, aby do niego przejść.	(-) brak prostych informacji wizualnych lub nagrań z tłumaczem PJM przy wejściu dotyczących układu całego budynku	(-) brak tabliczek, podpisów poszczególnych pomieszczeń w przestrzeni biurowej (-) brak możliwości skorzystania z tłumacza online w siedzibie instytucji	(+ / -) możliwości kontaktowania się z instytucją poprzez spotkania online w obecności tłumacza PJM jedynie po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby (brak dostępu do usługi tłumacza online w siedzibie instytucji)
OBSZAR: RUCH	(+) na stronie www w zakładce „deklaracja dostępności” pełny opis dostępności oraz barier architektonicznych instytucji	- nie dotyczy	(+) wejście do instytucji bez barier architektonicznych (+) dzwonek przy drzwiach przywołujący pracownika muzeum	(+) winda umożliwiająca dostęp do piętra biurowego (jednak można nią wjechać na tę kondygnację jedynie z pracownikiem muzeum	(+) duża przestrzeń w holu kondygnacji biurowej z miejscem dla osoby korzystającej z wózka przy wspólnym stole spotkań	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo), w tym również możliwość realizacji

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

	(-) w ogłoszeniach (np. rekrutacyjnych) brak informacji o udogodnieniach i problemach komunikacyjnych dla osób z ograniczoną mobilnością		w przypadku konieczności skorzystania z jego pomocy podczas wchodzenia do instytucji (-) brak parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie muzeum (w tym również wyznaczonego miejsca parkingowego dla osoby z niepełnosprawnością)	posiadającym kartę magnetyczną) (-) osoba korzystająca ze schodów, aby wejść do przestrzeni biurowej musi skorzystać z domofonu, który jest umieszczony stosunkowo wysoko	(-) na piętrze biurowym brak toalety dla osób z niepełnosprawnościami (-) bardzo nieduża przestrzeń w poszczególnych pokojach biurowych (w tym również w samym sekretariacie) do swobodnego poruszania się osoby korzystającej z wózka.	kontaktów i spotkań w formule online
OBSZAR: ROZUMIENIE	(+) dostępny na stronie www „przedprzewodnik” napisany w prostej	- nie dotyczy	(+) w komunikacji miejskiej jest informacja dźwiękowa o dotarciu	(+) tablice z informacją kierunkową opatrzone systemem piktogramów	(+) część z pracowników przeszkolona w zakresie zasad savoir-vivre’u w obsłudze osób ze	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo)

	polszczyźnie zawierający podstawowe informacje dotyczące działalności instytucji oraz możliwości skorzystania z jej oferty (-) korzystanie ze strony www instytucji nie jest intuicyjne, pewien problem może sprawić dotarcie do najważniejszych informacji (w tym np. do „przedprzewodnika” (-) brak jasnej i zrozumiałej informacji na stronie www o strukturze instytucji oraz obszarach		do przystanku przy Muzeum Miasta Łodzi (-) na parkingu i na lokalnych przystankach nie ma strzałek/komunikatów naprowadzających do muzeum (-) przed muzeum brak informacji o pracy instytucji poza godzinami jej otwarcia dla zwiedzających	(+ / -) możliwość skorzystania ze wsparcia pracownika ekspozycji, ale w przypadku jego niedostępności dotarcie do przestrzeni biurowej może być utrudnione (-) brak prostych informacji wizualnych przy wejściu do instytucji dotyczących układu całego budynku	szczególnymi potrzebami w obszarze rozumienia (-) cała dokumentacja i formalna komunikacja instytucji oparta jest na skomplikowanym, specjalistycznym języku – nie stosuje się tekstów prostych albo w formie ETR do udostępniania najważniejszych dokumentów instytucji (np. Strategii, Regulaminu organizacyjnego itp.)	(-) brak pełnego przeszkolenia wszystkich pracowników w zakresie prowadzenia kontaktów z osobami ze szczególnymi potrzebami w obszarze rozumienia
--	--	--	--	--	---	--

	działalności poszczególnych działów (-) na stronie www brak informacji o pracy instytucji poza godzinami jej otwarcia dla zwiedzających.					
OBSZAR: CZUCIE	(+) dostępność na stronie www „przewodnika” ułatwiającego przygotowanie się do wizyty w instytucji (+) możliwość zaplanowania wizyty w ramach programu „Muzeum chce Cię poznać” dzięki dostępnym na stronie www książeczkom do	- nie dotyczy	(+) wejścia do instytucji pozbawione jest drażniących efektów świetlnych czy dźwiękowych (-) siedziba główna muzeum znajduje się w centrum dużego miasta, przy bardzo głośnej, ruchliwej ulicy	(+) możliwość skorzystania z pokoju wyciszenia (także organizacji w nim spotkania służbowego) (-) goście udający się do części biurowej zmuszeni są do przejścia przez okolicę szatni, gdzie czasem spotykają się duże przez co często bywa tłoczno i głośno. (-) w części biurowej zazwyczaj panuje dużych	(+) część z pracowników przeszkolona w zakresie zasad savoir-vivre’u w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia (+) kolorystyka przestrzeni biurowej utrzymana w stonowanych kolorach (z przewagą zieleni)	- (+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo) (+) możliwość dostosowania harmonogramu kolejnych spotkań, tak aby odbywały się one w dni zamknięcia muzeum dla zwiedzających, co gwarantuje większy

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

	komunikacji alternatywnej (-) brak informacji na stronie www o potencjalnych barierach w obszarze czucia dla siedziby głównej instytucji (np. o godzinach największego natężenia ruchu, potencjalnych bodźcach dźwiękowych lub wzrokowych)			ruch, po korytarzu wspólnym cały czas przemieszczają się różni pracownicy	(+) możliwość przyścia do instytucji z psem terapeutycznym (-) w części biurowej często pojawiają się nietypowe hałasy (wywołane np. wózkami, którymi przewożone są eksponaty)	komfort wizyty w instytucji (-) brak pełnego przeszkolenia wszystkich pracowników w zakresie prowadzenia kontaktów z osobami ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia
--	--	--	--	--	--	--

Tabela 2 – analiza dostępności instytucji do wydarzenia kulturalnego: koncert oraz warsztat plastyczny

(-) bariery (+) usługi dostępu

ETAPY PODRÓŻY PUBLICZNOŚCI	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zakupu biletów	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	(+) informacje o wydarzeniach udostępnianie są poprzez różne kanały oraz we współpracy z instytucjami działającymi w środowisku osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze wzroku (-) wydawany co miesiąc biuletyn z listą wydarzeń dostępny jest jedynie w formie drukowanej, tj. bez możliwości	(+) możliwość zakupu biletu online (+) możliwość zakupu biletu poprzez biletoomat, w którym informacje i ceny biletów podane są w tekście powiększonym oraz z wysokim kontrastem (-) obsługa biletomatu	(+) dostępność podstawowych informacji o zakresie działalności instytucji dostępna na stronie www (w tym w zakładce „deklaracja dostępności” opis przestrzeni wejścia do muzeum oraz wskazówki dotyczące nawigacji) (+) beacons dźwiękowe naprowadzające przy wejściach do instytucji	(+) dostępność opiekunów ekspozycji w przestrzeni instytucji, z których część przeszkolona jest z zasad savoir-vivre’u w obsłudze osób z niepełnosprawnością wzroku (+) dostępność planów dotykowych dla kondygnacji udostępnianych dla zwiedzających (+/-) linie naprowadzające w przestrzeni wejściowej i kasy, ale brak oznaczeń	KONCERT: (+) ze względu na kształt i konfigurację sali koncertowej duża liczba gości może siedzieć stosunkowo blisko muzyków (+) dobre oświetlenie sali koncertowej (-) krzesła w sali koncertowej wykonane są z przezroczystego plastiku (-) programy koncertów dostępne jedynie w formie	(+) przy każdym wydarzeniu w kasie dostępny jest formularz, na którym można pozostawić swój adres mailowy aby regularnie otrzymywać newsletter z informacjami o bieżących wydarzeniach - ankiety, z których korzystamy w celu pozyskania informacji zwrotnych (np. od nauczycieli/opiekunów grup czy w ramach

	powiększenia lub automatycznego odczytu (-) najbardziej aktualne informacje o wydarzeniach prezentowane są na stronie internetowej, która nie jest w pełni dostępna (mogą pojawiać się błędy w nawigacji czy strukturze strony) (-) przy informacji o wydarzeniu najczęściej brak opisu dotyczącego barier lub obecności rozwiązań dostępnościowych	dostępnego na miejscu w instytucji jest niemożliwa dla osób niewidomych (dostępny jest jedynie panel dotykowy) (-) cennik dostępny w przestrzeni muzeum nie może być powiększony lub automatycznie odczytany, nie ma również dostępnego	(+) w komunikacji miejskiej jest informacja dźwiękowa o dotarciu do przystanku przy Muzeum Miasta Łodzi (-) na stronie www muzeum lokalizację oddziałów przedstawione są na fragmentach mapy Google, gdzie domyślnie zastosowane są pastelowe barwy o niskim kontraście, mogą one być nieczytelne albo przynajmniej trudne do	poziomych w pozostałej części przestrzeni z uwagi na zabytkowe powierzchnie podłóg. KONCERT: (-) sala koncertowa znajduje się na poziomie 1 i osoby, które chciałyby skorzystać z widny nie znajdą w niej oznaczeń brajlowskich na przyciskach oraz nie usłyszą komunikatów głosowych WARSZTAT : (-) brak tabliczki z drukiem powiększonym oraz punktacją brajlowską oznaczającymi drzwi prowadzące do pracowni	drukowanej, tj. bez możliwości powiększenia lub automatycznego odczytu, czy w wariacie druku brajlowskiego WARSZTAT: (+) scenariusz warsztatu najczęściej wykorzystuje różnorodne fakturowo materiały oraz dotykowe pomoce tyflograficzne (np. grafiki wypukłe) (+) edukatorzy prowadzący warsztat przeszkoleni	badania publiczności) nie są dostępne w formie wykorzystującej druk powiększony ani wykorzystującej punktację brajlowską
--	---	--	--	---	--	--

		cennika w wersji brajlowskiej	odczytania dla osób slabowidzących (-) brak oznaczeń brajlowskich na drzwiach wejściowych	edukacyjnej, w której odbywają się warsztaty.	w prowadzeniu deskprycji na żywo (+) możliwość złożenia wniosku o obecności asystenta osoby z niepełnosprawnością podczas wydarzenia (+) jasna, dobrze oświetlona sala	
OBSZAR: SŁUCH	KONCERT: (-) informacje o koncertach prezentowane są głównie w formie tekstowej (-) przy informacji o wydarzeniu brak opisu dotyczącego barier lub obecności rozwiązań dostępnościowych	(+ / -) niektórzy kasjerzy znają podstawy PJM (ale nie wszyscy) (-) brak pętli indukcyjnej na stanowisku kasowym (-) brak możliwości skorzystania	(+) na stronie www dostępna mapa Google z zaznaczoną lokalizacją muzeum (-) na stronie internetowej nie ma udostępnionego adresu mailowego do kasy, zatem osoby Głuche lub niedosłyszące chcące w	(+) tablice z informacją kierunkową opatrzone systemem piktogramów (-) brak prostych informacji wizualnych lub nagrań z tłumaczem PJM przy wejściu dotyczących układu całego budynku - opiekunowie ekspozycji nie znają podstaw PJM, większość z nich nie	KONCERT: (-) na koncertach brak tłumaczy PJM, lecz większość organizowanych przez naszą instytucję tego rodzaju wydarzeń to koncerty muzyki klasycznej bez udziału wokalistów WARSZTAT:	(+) przy każdym wydarzeniu w kasie dostępny jest formularz, na którym można pozostawić swój adres mailowy aby regularnie otrzymywać newsletter z informacjami o bieżących wydarzeniach

	WARSZTAT: (+) informacje o wydarzeniach udostępnianie są poprzez różne kanały oraz we współpracy z instytucjami działającymi w środowisku osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze słuchu (+) w wydawanym co miesiąc biuletynie warsztaty dostępne dla osób o szczególnych potrzebach opatrzone są informacją „dostępny tłumacz PJM”	z usługi tłumacza online KONCERT (+) możliwość zakupu biletów poprzez stronę internetową oraz biletomat WARSZTAT: (-) brak możliwości zakupu biletów poprzez stronę internetową oraz biletomat związany z koniecznością wcześniejszej rezerwacji miejsca na wydarzeniu	ostatniej chwili pozyskać informacje o np. dojeździe czy parkowaniu mogą nie być w stanie skomunikować się z muzeum (koncert lub warsztaty zwykle odbywają się w weekendy, kiedy część biurowa muzeum jest nieczynna)	została także przeszkolona z zasad savoir-vivre'u obsług gościa z niepełnosprawnością słuchu	(+) część z organizowanych warsztatów od początku zakłada obecność tłumacza PJM, ale jest on dostępny również po złożeniu wniosku przez osobę o szczególnych potrzebach z odpowiednim wyprzedzeniem (+) niektórzy edukatorzy znają podstawy PJM (-) brak przenośnych pętli indukcyjnych dla osób korzystających z aparatów słuchowych	(newsletter wysyłany w formie tekstowej) (-) brak formularza ankiety dostępnej dla osób z niepełnosprawnością słuchu do przekazywania nam uwag i komentarzy zwrotnych
--	---	---	--	---	--	--

	(+) w przypadku wydarzeń z dostępnym tłumaczem PJM oprócz opisy warsztatów umieszczamy link do wideozaproszenia przedstawionego w PJM					
OBSZAR: RUCH	(+) na stronie www w zakładce „deklaracja dostępności” pełny opis dostępności oraz barier architektonicznych instytucji (-) w informacji o wydarzeniu brak danych o dostępności lub barierach architektonicznych pomieszczeń, w których	(-) wysoki kontuar kasy biletowej/sklepu (-) niedostępny biletomat (ekran umieszczony zbyt wysoko KONCERT (+) możliwość zakupu biletów poprzez stronę internetową	(+) wejście do instytucji bez barier architektonicznych (+) dzwonek przy drzwiach przywołujący pracownika muzeum w przypadku konieczności skorzystania z jego pomocy podczas wchodzenia do instytucji	(+) winda umożliwia dostęp na pierwsze piętro, gdzie zwykle odbywają się koncerty oraz do wszystkich przestrzeni ekspozycyjnych, które mogą być wykorzystywane jako przestrzeń części teoretycznej warsztatu (-) utrudniony dostęp do szatni ze względu na wysoki kontuar, brak	KONCERT: (- / +) brak wydzielonej przestrzeni dla wózków na widowni, ale krzesła nie są ustawione na stałe, więc łatwo można przearanżować przestrzeń (-) w przypadku artystów z ograniczoną mobilnością, brak	(+ / -) przy każdym wydarzeniu w kasie dostępny jest formularz, na którym można pozostawić swój adres mailowy aby regularnie otrzymywać newsletter z informacjami o bieżących wydarzeniach, ale ze względu na wysoki kontuar kasy

	będzie odbywało się dane wydarzenie (-) brak lub bardzo małą ilość reklam radiowych danego wydarzenia, które dotarłyby do osób starszych, rzadko opuszczających swoje miejsca zamieszkania	WARSZTAT: (-) brak możliwości zakupu biletów poprzez stronę internetową związany z koniecznością wcześniejszej rezerwacji miejsca na wydarzeniu	(-) brak parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie muzeum (w tym również wyznaczonego miejsca parkingowego dla osoby z niepełnosprawnością) (-) nie wszystkie tramwaje i autobusy w Łodzi są niskopodłogowe, dotarcie do instytucji może zatem wiązać się z opóźnieniem wynikającym z konieczności oczekiwania na dostępny środek transportu.	dostępu do indywidualnych szafek ze względu na zbyt wąskie przejście oraz prowadzący do nich stopień KONCERT: (-) toaleta dla osób z niepełnosprawnościami znajduje się daleko od przestrzeni koncertowej WARSZTATY: (+) tuż obok pracowni edukacyjnej znajduje się toalety dostępna dla osób z niepełnosprawnością ruchową.	możliwości bezpośredniego dostania się techniczną klatką schodową na zaplecze oraz scenę WARSZTATY: (+) dostępność różnorodnych narzędzi i materiałów dostępnych także dla osób o ograniczonej mobilności (np. nożyczki pętlowe lub z podwójnym uchwytem, nasadki na kredki lub pędzle) (+) duża przestrzeń pracowni edukacyjnej umożliwiająca swobodne poruszanie	biletowej/sklepu, osoba na wózku może ich nie zauważyć
--	--	--	---	---	--	---

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

					się osoby korzystającej z wózka oraz stoły z możliwością podnoszenia lub opuszczania blatu, aby dostosować go do wzrostu uczestników	
OBSZAR: ROZUMIENIE	(+) dostępny na stronie www „przedprzewodnik” napisany w prostej polszczyźnie zawierający podstawowe informacje dotyczące działalności instytucji oraz możliwości skorzystania z jej oferty (-) brak informacji w formacie ETR oraz z użyciem prostego	(-) skomplikowany cennik na stronie internetowej (opcje biletów mogłyby być dostępne w formie interaktywnego drzewka decyzyjnego) WARSZTATY: (-) konieczność dokonania	(+) w komunikacji miejskiej jest informacja dźwiękowa o dotarciu do przystanku przy Muzeum Miasta Łodzi (-) na parkingu i na lokalnych przystankach nie ma strzałek/komunikatów naprowadzających do muzeum	(+) tablice z informacją kierunkową opatrzone systemem piktogramów oraz dostępne plany wizualne z rozmieszczeniem sal i ekspozycji (+) obecność opiekunów ekspozycji, którzy wspierają odnajdywanie konkretnych miejsc lub sal na ekspozycjach WARSZTATY:	KONCERTY: (-) brak informacji opracowanej w prostym języku lub formacie ETR dotyczącej programu koncertu WARSZTATY: (+) większość edukatorów przeszkolonych w zakresie zasad savoir-vivre’u	(+) przy każdym wydarzeniu w kasie dostępny jest formularz, na którym można pozostawić swój adres mailowy aby regularnie otrzymywać newsletter z informacjami o bieżących wydarzeniach (-) ankiety, z których korzystamy w celu pozyskania informacji

	języka w opisach wydarzeń (zarówno koncertów jak i warsztatów) (-) korzystanie ze strony www instytucji nie jest intuicyjne, pewien problem może sprawić dotarcie do informacji o wydarzeniach	wcześniejszej rezerwacji miejsc na warsztatach – jej brak może uniemożliwić zakup biletu w dniu wydarzenia	(-) przed muzeum brak informacji o pracy instytucji poza godzinami jej otwarcia dla zwiedzających	(-) brak tabliczki oznaczającej pracownię edukacyjną	w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze rozumienia (+) podczas warsztatów często wykorzystywane są pomoce dydaktyczne w postaci kart z piktogramami lub graficznymi instrukcjami	zwrotnych nie są dostępne w formacie ETR
OBSZAR: CZUCIE	(+) dostępność na stronie www „przeprz wodnika” ułatwiającego przygotowanie się do wizyty w instytucji (-) Informacje o wydarzeniach nie zawierają opisu	(+) w przypadku wydarzeń, na które nie obowiązują wcześniejsze zapisy, jest możliwość zakupu biletów online lub w biletomacie	(+) wejścia do instytucji pozbawione jest drażniących efektów świetlnych czy dźwiękowych (-) siedziba główna muzeum znajduje się w centrum dużego	(+) możliwość skorzystania z planów instytucji w różnych formach i różnych miejscach, aby zwiększyć komfort poruszania się po przestrzeni instytucji (-) uczestnicy wydarzeń zobligowani są do	(+) obecność opiekunów ekspozycji, którzy starają się dbać o komfort zwiedzających (jednak tylko niewielka część z nich przeszkolona w zakresie zasad savoir-vivre’u	(+) przy każdym wydarzeniu w kasie dostępny jest formularz, na którym można pozostawić swój adres mailowy aby regularnie otrzymywać newsletter z informacjami

	potencjalnych bodźcach (o intensywnym świetle, głośnych dźwiękach itd.)	(-) rozbudowany, skomplikowany cennik może wywoływać stres i/lub rozdrażnienie	miasta, przy bardzo głośnej, ruchliwej ulicy	skorzystania z szatni, która znajduje się w obrębie holu głównego – przestrzeni gdzie czasem spotykają się duże grupy i często bywa tłoczno i głośno. (-) przemieszczając się pomiędzy niektórymi strefami można odczuć duże różnice temperatur	w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia (+) możliwość uczestniczenia w wydarzeniu z psem terapeutycznym KONCERTY: (-) pokój wyciszenia bardzo blisko przestrzeni koncertowej – właściwie jest brak możliwości skorzystania z niego podczas wydarzenia (-) brak w programie koncertów, których forma oraz przebieg	o bieżących wydarzeniach (-) ankiety z których korzystamy w celu pozyskania informacji zwrotnych dostępne są tylko na miejscu, co oznacza konieczność wyrażenia opinii i własnych odczuć tylko bezpośrednio po wydarzeniu, które wywołał reakcję emocjonalną
--	---	---	---	---	---	---

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

					uwzględniałby szczególne potrzeby gości nieneurotypowych WARSZTATY: (+) pracownia edukacyjna w pewnym oddaleniu od głównych ekspozycji, dzięki czemu jest całkiem kameralnym, zacisznym pomieszczeniem (+) stonowana kolorystyka pracowni z możliwością regulacji oświetlenia oraz temperatury pomieszczenia	
--	--	--	--	--	--	--

Tabela 3 – infrastruktura i działalność filii Muzeum Kanału „Dętka” (analizowana jest sytuacja, w której osoba ze szczególnymi potrzebami chce zwiedzić muzeum)

(-) bariery (+) usługi dostępu

ETAPY PODRÓŻY PUBLICZNOŚCI	Pozyskanie informacji o instytucji	Proces zakupu biletów	Droga do instytucji i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadczenie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OBSZAR: WZROK	(+) dostępność podstawowych informacji o zakresie działalności instytucji dostępna na stronie www (aczkolwiek w zakładce „deklaracja dostępności” opis Muzeum Kanału „Dętka” wymaga aktualizacji) (-) strona internetowa nie jest w pełni dostępna (mogą pojawiać się błędy w	(-) biletomat, w którym można nabyć bilety nie udziela komunikatów dźwiękowych, lecz (+) w muzeum zawsze przebywa opiekun obiektu, który może pomóc przy zakupie biletów (-) komunikaty dotyczące procedury zakupu	(-) na stronie www lokalizacje oddziałów muzeum przedstawione są na fragmentach mapy Google, gdzie domyślnie zastosowane są pastelowe barwy o niskim kontraście, mogą one być nieczytelne albo trudne do odczytania dla osób słabowidzących	(-) brak planów dotykowych obiektu (-) brak linii naprowadzających do biletomatu i schodów w przestrzeni na poziomie ulicy (umieszczenie linii naprowadzających w przestrzeni samego kanału jest niemożliwe)	(+) obsługa przeszkolona w zakresie zasad savoir-vivre’u w obsłudze osób z niepełnosprawnością wzroku (-) w obrębie kanału panuje półmrok (-) brak możliwości powiększenia zdjęć wiszących na ścianach kanału; zdjęcia są też niedostępne w formie tyflograficznej	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo) (-) ankiety, z których korzystamy w celu pozyskania informacji zwrotnych (np. od nauczycieli/opiekunów grup czy w ramach badań publiczności) nie są dostępne w formie wykorzystującej druk powiększony ani

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

	nawigacji czy strukturze strony)	biletów, zmian godzin otwarcia itd. dostępne jedynie jako drukowane plansze niewyposażone w kody QR umożliwiające np. powiększenie czy maszynowy odczyt tekstu	(+) w komunikacji miejskiej jest informacja dźwiękowa o dotarciu do przystanków przy Muzeum Kanału „Dętka” (-) brak oznaczeń brajlowskich na drzwiach wejściowych, przy schodach prowadzących w dół do kanału			wykorzystującej punktację brajlowską
OBSZAR: SŁUCH	(+) na stronie www w zakładce „deklaracja dostępności” informacja o pracownikach mogących udzielić	(+) możliwość zakupu biletów poprzez stronę internetową oraz biletomat,	(+) na stronie www dostępna mapa Google z zaznaczoną lokalizacją muzeum	(-) wstępna informacja o kanale i jego historii dostępna dopiero pod ziemią, co oznacza, że osoba nie mogąca zapytać	(+) kilku pracowników kasy MMŁ (gdzie czasem sprzedawane są bilety do „Dętki”) może podjąć	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo)

	podstawowych informacji w PJM oraz procedurze zamówienia tłumacza w ramach wniosku o zapewnieniu dostępności (-) brak informacji o zakresie działalności instytucji w PJM	aczkolwiek (-) zakup biletów na konkretne godziny bywa nieintuicyjny i czasem wymaga objaśnienia przez opiekuna obiektu	(+) telefon MKD jest telefonem komórkowym, a więc osoba głucha wybierająca się do muzeum może skontaktować się z pracownikiem za pomocą wiadomości tekstowej	opiekuna MKD o obiekt musi wejść w głąb przestrzeni muzeum, aby dowiedzieć się, gdzie jest (-) brak prostych informacji wizualnych lub nagrań z tłumaczem PJM przy wejściu dotyczących układu całego obiektu	prostą komunikację w PJM (-) kręta, ciasna przestrzeń kanału uniemożliwia komunikację w PJM dla grup liczących więcej niż kilka osób	(-) brak formularza ankiety dostępnej dla osób z niepełnosprawnością słuchu do przekazywania nam uwag i komentarzy zwrotnych
OBSZAR: RUCH	(+) na stronie www w zakładce „deklaracja dostępności” opis filii uwzględnia fakt, że „Przestrzeń muzeum nie jest dostępna dla osób o ograniczonej mobilności.” (-) materiały promocyjne rzadko	(+) bilety nabyć można on-line (-) osoba zainteresowana zwiedzaniem Muzeum Kanału „Dętka” może przejść przez całość strony muzeum i kupić	(+) wejście do niezabytkowej części obiektu pozbawione barier architektonicznych (-) brak parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie muzeum (w tym również wyznaczonego miejsca	(-) brak windy (brak realnej możliwości zainstalowania windy) uniemożliwia zejście do zabytkowych przestrzeni osobom poruszającym się na wózkach i utrudnia zejście praktycznie wszystkim osobom o ograniczonej mobilności	(+) siedziska i poręcze umożliwiającą partycypację w „nadziemnej” części oprowadzań osobom o ograniczonej mobilności (-) zejście do podziemnego kanału jest integralną częścią	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo), w tym również możliwość realizacji spotkań w formule online

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

	uwzględniają niedostępność „Dętki” dla osób o ograniczonej mobilności	bilet na zwiedzanie nie trafiając na żadnym korku na oczywisty i klarowny komunikat o architektonicznej niedostępności muzeum (-) płatność gotówką na miejscu nie jest możliwa – osoba przybywająca do „Dętki”, chcąc zapłacić za bilet gotówką musi dostać się do siedziby głównej	parkingowego dla osoby z niepełnosprawnością)	(-) dno kanału nie jest płaskie, często bywa pokryte cienką warstwą zalegającej wody	praktycznie wszystkich wydarzeń organizowanych w MKD, zatem są one raczej niedostępne dla wielu osób z ograniczeniami mobilności	
--	--	--	---	---	--	--

		MMŁ i wrócić (trasa w tę i z powrotem to mniej więcej kilometr drogi)				
OBSZAR: ROZUMIENIE	(-) plansza zawierająca informacje o Muzeum Kanału „Dętka” i o samym kanale nie zawiera elementu w formacie ETR albo napisanego prostym językiem (-) korzystanie ze strony www instytucji nie jest intuicyjne, pewien problem może sprawić dotarcie do informacji o wydarzeniach	(+) w przypadku praktycznie wszystkich wydarzeń organizowanych w Muzeum Kanału „Dętka” istnieje możliwość zakupu biletów online lub w biletomacie	(+) w komunikacji miejskiej jest informacja dźwiękowa o dotarciu do przystanku przy Muzeum Kanału „Dętka” (-) na parkingu i na lokalnych przystankach nie ma strzałek/komunikatów naprowadzających do obiektu	(-) informacje o godzinach otwarcia muzeum, o zmianach w owych godzinach, o dostępnych metodach zakupu biletów nie są opatrzone w piktogramy, (+) aczkolwiek zawsze są to informacje proste, ograniczone do niezbędnego minimum	(-) brak informacji opracowanej w prostym języku lub formacie ETR dotyczącej obiektu (-) osoba zwiedzająca MKD może mieć kontakt zarówno z pracownikiem Muzeum Miasta Łodzi, jak i z ochraniarzem najętym z zewnętrznej firmy – w przypadku drugiej kategorii, Muzeum nie może zagwarantować, że pracownik ten będzie	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo)

					należycie przeszkolony w zakresie prowadzenia kontaktów z osobami ze szczególnymi potrzebami w obszarze rozumienia	
OBSZAR: CZUCIE	(+) deklaracja dostępności na stronie www zawiera informacje o potencjalnych bodźcach (np. brak pełnego oświetlenia, ciasny korytarz, echo) (-) Informacje o wydarzeniach nie zawierają takiego opisu	(-) bilety kupowane są na konkretną godzinę wstępu a liczba biletów na każdą godzinę jest ograniczona, w biletomacie jednak nie ma jasnej informacji o liczbie dostępnych biletów (dopiero gdy wszystkie miejsca są	(+) wejścia do obiektu pozbawione jest drażniących efektów świetlnych czy dźwiękowych, aczkolwiek (-) muzeum znajduje się w centrum dużego miasta, przy ruchliwym, reprezentacyjnym placu, gdzie często organizowane są imprezy, prezentowane są instalacje artystyczne, nad	(-) brak realnej możliwości skorzystania z oferty instytucji w różnych formach i na różne sposoby – zwiedzający może mieć trudność w uniknięciu większych grup czy niepożądanych bodźców ze względu na ograniczenia architektoniczne MKD	(+) część z pracowników przeszkolona w zakresie zasad savoir-vivre'u w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia, ale (-) osoba zwiedzająca MKD może mieć kontakt zarówno z pracownikiem Muzeum Miasta Łodzi, jak i z ochraniarzami zewnętrznej firmy – w przypadku tej drugiej kategorii, Muzeum nie może zagwarantować, że	(+) możliwość kontaktu z pracownikami poprzez różne kanały (mailowo, telefonicznie, sms-owo)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

		wyprzedane dana godzina znika), co w sytuacjach, gdy prawie wszystkie bilety są wyprzedane może wywoływać stres i/lub rozdrażnienie	którymi muzeum nie ma kontroli		pracownik ten będzie należycie przeszkolony w zakresie prowadzenia kontaktów z osobami ze szczególnymi potrzebami w obszarze czucia	
--	--	---	-----------------------------------	--	--	--

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PUBLICZNOŚĆ I RELACJE

1. Proszę wskazać obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury, których reprezentanci pojawiają się w instytucji?

- ✓ OBSZAR WZROK
- ✓ OBSZAR SŁUCH
- ✓ OBSZAR RUCH
- ✓ OBSZAR ROZUMIENIE
- ✓ OBSZAR CZUCIE

2. Reprezentanci Ci pojawiają się w instytucji jako:

- ✓ PRACOWNICY
- ✓ WSPÓŁPRACOWNICY I ZLECENIOBIORCY
- ✓ WOLONTARIUSZE
- ✓ PUBLICZNOŚĆ BIERNA
- ✓ PUBLICZNOŚĆ WŁĄCZONA W DZIAŁANIA

3. Biorąc pod uwagę specyfikę lokalną (albo dowolną inną, zależnie od zasięgu oddziaływania instytucji), poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w życiu instytucji można ocenić jako:

- ☐ Zdecydowanie wysoki
- ☐ Umiarkowanie wysoki (dotyczy osób starszych)
- ☐ Niewyróżniający się / niewidoczny
- ☐ Umiarkowanie niski
- ☐ Zdecydowanie za niski (dotyczy osób z niepełnosprawnościami)
- ☐ Trudno ocenić / nie wiem

Dodatkowe informacje: Uczestnictwo wskazanych grup odbiorców zostało określone w rozróżnieniu na osobne kategorie, ze względu na dużą rozbieżność w ocenie poziomu ich

obecności w życiu instytucji. Związane jest to z faktem, że znacząca część odbiorców naszej oferty kulturalnej to osoby starsze. Wynika to z ogólnego starzenia się społeczeństwa oraz wzrostu aktywności seniorów, którzy dysponując większą ilością wolnego czasu, coraz częściej włączają się w życie kulturalne miasta.

Natomiast poziom uczestnictwa w życiu instytucji osób z niepełnosprawnościami oceniamy jako zdecydowanie za niski (przede wszystkim w kontekście ogólnej liczby osób z niepełnosprawnościami w naszym mieście, które potencjalnie mogłyby być naszymi interesariuszami). Mamy pewną grupę stałych odbiorców, ale jej krąg niestety się nie poszerza (zarówno jeśli chodzi o indywidualnych uczestników, jak i instytucje czy organizacje zrzeszające osoby o szczególnych potrzebach, z którymi współpracujemy).

4. Czy instytucja ma partnerstwa lub inne relacje ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami i osobami starszymi?

Tak.

Nie.

Nie wiem.

5. Proszę opisać charakter tych relacji (czas ich trwania, poziom relacji) oraz określić czy mają one charakter formalny (to relacje pomiędzy instytucją a organizacjami pozarządowymi) czy nieformalny (to relacje z pojedynczymi osobami lub grupami nieformalnymi).

Muzeum Miasta Łodzi posiada relacje ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami i osobami starszymi przede wszystkim o charakterze formalnym. Najczęściej dotyczą one współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami oraz placówkami edukacyjnymi (łącznie ok. 7-8 instytucji partnerskich), które aktywnie działają na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami. W zdecydowanej większości są to regularne, wieloletnie kontakty (pierwsze z nich zostały nawiązane w 2013 r. i trwają do dziś). Ich intensywność utrzymuje się na stałym poziomie i obejmuje różnorodne działania związane ze współpracą przy organizacji wydarzeń

kulturalnych (ok. 3-4 spotkań w roku dla każdej z instytucji), m.in. wsparcie w promocji oferty instytucji wraz z rekrutacją uczestników czy prowadzenie konsultacji projektowanych rozwiązań dostępnościowych.

Relacje nieformalne dotyczą jedynie kilku osób (seniorka-wolontariuszka, nieformalna grupa przyjacielska osób Głuchych), ale również są to już kilkuletnie i stałe kontakty.

6. Jakie nowe kontakty i relacje może / chce nawiązać zespół instytucji w niedalekiej przyszłości?

Muzeum Miasta Łodzi w najbliższej przyszłości chciałaby przede wszystkim poszerzyć krąg interesariuszy związanych ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Bardzo cenimy sobie dotychczasową współpracę z naszymi partnerami, chcielibyśmy jednak otworzyć się na nowe instytucji, a także na relacje nieformalne. W tym kontekście zależałoby nam przede wszystkim na zwiększeniu kręgu osób, które nie tylko są odbiorcami naszej oferty, ale także aktywnie działają przy jej projektowaniu i organizacji.

7. Obecności i reprezentacji jakiej grupy osób o szczególnych potrzebach najbardziej brakuje w instytucji?

Analizując uczestnictwo różnych grup odbiorców w naszej ofercie kulturalnej, zidentyfikowaliśmy zauważalną nieobecność grup rodzinnych, w których najmłodszy ich członkowie to osoby z niepełnosprawnością. Warsztaty dla indywidualnych uczestników – dzieci i młodzieży wraz z ich opiekunami – odbywają się już regularnie w naszej instytucji i cieszą się one dużą popularnością. Wśród uczestników nie ma jednak obecnych dzieci z niepełnosprawnościami – te najczęściej odwiedzają nas jedynie w ramach zorganizowanych, szkolnych wycieczek. W związku z tym chcielibyśmy stworzyć przestrzeń do komfortowych spotkań rodzin, które bez względu na niepełnosprawność dziecka, mogłyby uczestniczyć we wspólnej, twórczej aktywności.

ZASOBY DOSTĘPNYCH TEKSTÓW KULTURY

1. Czy w zasobach instytucji są teksty kultury dostępne dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?
 - a) Tak, dostępne dzięki narzędziom i usługom adaptacyjnym.
 - b) Tak, opracowane od początku jako dostępne.
 - c) Nie.
 - d) Nie wiem.

2. Jak oceniana jest przez Was liczba dostępnych tekstów kultury w instytucji?
 - a) Dostępnych tekstów kultury nie ma.
 - b) Jest ich za mało – oferta nie jest zadowalająca dla publiczności.
 - c) W sam raz dla obsługi naszej publiczności o szczególnych potrzebach.
 - d) Jest ich „za dużo” – czujemy, że nie wykorzystujemy wszystkiego w pełni.

3. Jak przechowywane są narzędzia dostępu, np. audiodeskrypcje, nagrania w języku migowym, karty w tekście łatwym do czytania, itp.?
 - a) Tylko on-line albo jako kopie cyfrowe.
 - b) Tylko w formach tradycyjnych (fizycznych).
 - c) I tak, i tak – w zależności od obiektu.
 - d) Nie wiem.

4. Czy baza dostępnych tekstów kultury albo informacje o nich są dostępne dla publiczności?
 - a) Tak, online.
 - b) Tak, w siedzibie instytucji.
 - c) Nie.
 - d) Nie wiem.

5. Jakie teksty kultury są dostępne?

Muzeum Miasta Łodzi stara się poprzez narzędzia i usługi adaptacyjne tworzyć dostępne teksty kultury zarówno w kategorii obiektów posiadanych (zbiory muzealne), jak i wytwarzanych (materiały edukacyjne). Do pierwszej kategorii należą m.in. dzieła sztuki i artefakty historyczne, które prezentowane są na naszych ekspozycjach (także np. w formie replik czy grafik dotykowych), ale również obecne są w formie cyfrowej na naszej stronie internetowej (np. reprodukcje archiwalnych zdjęć czy zdigitalizowane dawne obiekty codziennego użytku). Z kolei do drugiej kategorii zaliczać się będą np. filmy, podcasty, publikacje edukacyjne, które wydawane są przez instytucję jako część jej działalności naukowo-oświatowej.

6. Jakie są największe przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury w instytucji?

Główne przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury w naszej instytucji wynikają z przyczyn finansowo-podatkowych oraz organizacyjnych. Po pierwsze związane jest to z wysokimi kosztami stosowania narzędzi i usług adaptacyjnych (a tylko część z nich możemy zrealizować własnymi siłami ze względu na obciążenie pracowników także innymi obowiązkami zawodowymi). Po drugie udostępnione teksty kultury możemy właściwie prezentować jedynie w ramach przestrzeni naszych ekspozycji, ponieważ zgodnie z obraną polityką finansową dotyczącą rozliczania podatku VAT cała działalność kulturalna naszego muzeum musi opierać się na ofercie biletowanej (czyli przede wszystkim obejmującej wstęp na wystawy). W związku z powyższym znacząco utrudnia to możliwości udostępniania tekstów kultury, ale również wykorzystania już opracowanych w ten sposób tekstów przez szerszą publiczność.

7. Podczas jakiego typu wydarzeń zespół instytucji pracuje na bazie dostępnych tekstów kultury?

Dostępne teksty kultury wykorzystywane są przede wszystkim do budowania ścieżek edukacyjnych lub tras zwiedzania możliwych do wykorzystania przez indywidualnych,

samodzielnych zwiedzających. Znacznie rzadziej są one wykorzystywane podczas wydarzeń zorganizowanych (np. spotkań, oprowadzań). Jeśli są na nich obecne, to często jako element działań mających na celu zwiększenie dostępności danego wydarzenia (np. poprzez prezentację tyflografik wraz z audiodeskrypcją przedstawionego na nich obiektu).

8. Czy w otoczeniu instytucji kultury są obiekty dostępne (np. rzeźby, pomniki przyrody, budynki albo widoki i układy architektoniczne)?

W otoczeniu naszej instytucji znajduje się dużo obiektów o walorach historycznych i artystycznych, natomiast ich dostępności realizowana jest w bardzo różnym stopniu i zakresie, zależnym przede wszystkim od organu opiekującego się danym miejscem. Niektóre z obiektów mają jedynie zapewnioną dostępność architektoniczną, inne np. włączone są do miejskiej sieci informacji opartej na systemie beaconów. Nie ma natomiast jednolitego standardu udostępniania tych obiektów w przestrzeni miejskiej ani bazy z informacjami o dostępnych w ich przestrzeniach rozwiązaniach.